

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program Management

Diplomska naloga
SESTAVA IN ANALIZA LETNEGA POROČILA
PODJETJA

Mentor: izr. prof. dr. Franko Milost
Obravnavana organizacija: Hit d.d. Nova Gorica
Strokovni sodelavec iz organizacije: Helena Velikonja

POVZETEK

Diplomska naloga prikazuje računovodstvo kot eno najpomembnejših poslovnih funkcij podjetij in pomen računovodskega analiziranja poslovanja posameznega podjetja. Na podlagi računovodskega analiziranja poslovanja, se poslovodstva podjetij običajno odločajo o sprejetju najrazličnejših poslovnih odločitev. Diplomska naloga obravnava analizo poslovanja podjetja Hit d.d. Nova Gorica z uporabo računovodskih kazalnikov poslovanja, za zadnji dve poslovni leti. Podjetje posluje uspešno ter gospodarno, saj ključni kazalniki kažejo konstantno rast prihodkov, kapitala in predvsem dobička po odbitih davkih.

Ključne besede: računovodstvo / analiziranje / prihodki / odhodki / kazalniki
poslovanja / bilanca / sredstva / kapital / poslovni izid / igralništvo

ABSTRACT

This diploma thesis exposes accounting as one of the companies' most important business function and the accounting analyses importance for the company business operations. The top management usually takes various business decisions based on the company business operating accounting analyses. This diploma thesis treats operating business analysis of the company Hit d.d. Nova Gorica, using accounting business ratios for the last two business years. The company operates successfully and economically, the key business ratios show us constant growth of income, capital and after all also profit after deducting taxes.

Key words: accounting / analyses / income / outgoing / business ratios / balance / assets
/ capital / business outcome / gambling

UDK 657.37(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Pojem in sestavni deli računovodstva	3
2.1	Pojem računovodstva.....	3
2.2	Sestavni deli računovodstva.....	3
2.2.1	Računovodsko predračunavanje.....	3
2.2.2	Knjigovodstvo	4
2.2.3	Računovodsko nadziranje	4
2.2.4	Računovodsko analiziranje	5
2.3	Vrste računovodstva	5
3	Temeljne gospodarske kategorije računovodstva	7
3.1	Stroški.....	7
3.2	Odhodki	8
3.2.1	Poslovni odhodki.....	8
3.2.2	Finančni odhodki	8
3.2.3	Izredni odhodki.....	9
3.3	Prihodki.....	9
3.3.1	Poslovni prihodki.....	9
3.3.2	Finančni prihodki.....	9
3.3.3	Izredni prihodki	9
3.4	Poslovni izid.....	10
3.5	Sredstva	10
3.5.1	Osnovna sredstva.....	10
3.5.2	Obratna sredstva	11
3.5.3	Finančne naložbe	12
3.5.4	Aktivne časovne razmejitve	12
3.6	Obveznosti do virov sredstev.....	12
3.6.1	Kapital.....	12
3.6.2	Pasivne časovne razmejitve.....	13
3.6.3	Dolgovi.....	13
4	Temeljni računovodski izkazi	15
4.1	Bilanca stanja	16
4.2	Izkaz poslovnega izida.....	17
4.3	Izkaz finančnega izida	18
4.4	Izkaz gibanja kapitala	19
5	Računovodsko analiziranje poslovanja s kazalniki	21
5.1	Metode računovodskega analiziranja	21
5.2	Temeljni računovodski kazalniki	21
5.2.1	Kazalniki stanja financiranja.....	22
5.2.2	Kazalniki stanja investiranja	23
5.2.3	Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja	24
5.2.4	Kazalniki obračanja	24
5.2.5	Kazalniki gospodarnosti.....	25
5.2.6	Kazalniki dobičkonosnosti.....	26
6	Predstavitev skupine Hit	27
6.1	Zgodovina	27
6.2	Poslanstvo	28

6.3	Cilji in vizija družbe	28
6.4	Zaposleni.....	29
7	Letno poročilo skupine Hit z računovodskimi izkazi.....	31
7.1	Letno poročilo	31
7.1.1	Vsebina letnega poročila.....	31
7.1.2	Namen letnega poročila	32
7.2	Letno poročilo skupine Hit za leto 2005	33
7.3	Računovodski izkazi skupine Hit.....	34
7.3.1	Bilanca stanja skupine Hit.....	34
7.3.2	Izkaz poslovnega izida skupine Hit	36
8	Analiza poslovanja skupine Hit v letih 2004 in 2005 s pomočjo kazalnikov	39
8.1	Temeljni kazalniki stanja financiranja.....	39
8.1.1	Kazalnik deleža kapitala v financiranju.....	39
8.1.2	Kazalnik stopnje dolžniškosti financiranja	39
8.1.3	Stopnja kratkoročnosti financiranja.....	40
8.1.4	Kazalnik stopnje osnovnosti kapitala	40
8.1.5	Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja	41
8.2	Kazalniki stanja investiranja.....	41
8.2.1	Kazalnik deleža stalnih sredstev v sredstvih.....	41
8.2.2	Kazalnik obratnosti investiranja	42
8.2.3	Kazalnik stopnje finančnosti investiranja	42
8.2.4	Kazalnik dolgoročnosti investiranja	42
8.2.5	Kazalnik kratkoročnosti investiranja	43
8.3	Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja.....	43
8.3.1	Kazalnik kapitalske pokritosti stalnih sredstev	43
8.3.2	Kazalnik kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev.....	44
8.3.3	Kazalnik neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti.....	44
8.3.4	Kazalnik pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti.....	45
8.3.5	Kazalnik razmerja med terjatvami in obveznostmi	45
8.4	Kazalniki obračanja.....	45
8.4.1	Kazalnik obračanja obratnih sredstev	46
8.4.2	Koeficient obračanja osnovnih sredstev	46
8.4.3	Kazalnik obračanja terjatev do kupcev	47
8.5	Kazalniki gospodarnosti	47
8.5.1	Kazalnik celotne gospodarnosti.....	47
8.5.2	Kazalnik gospodarnosti poslovanja	48
8.5.3	Stroški dela v poslovnih prihodkih.....	48
8.5.4	Kazalnik dobičkovnosti prihodkov.....	49
8.6	Kazalniki dobičkonosnosti.....	49
8.6.1	Kazalnik dobičkonosnosti kapitala.....	49
8.6.2	Kazalnik dobičkonosnosti sredstev.....	50
8.6.3	Kazalnik celotne dobičkonosnosti.....	50
9	Sklep	51
	Literatura	53
	Viri	55

1 UVOD

Letno poročilo družbe je najpomembnejša publikacija, s katero se gospodarska družba predstavi ciljnim interesnim skupinam kot so lastniki, potencialni vlagatelji kapitala, poslovni partnerji, kupci, zaposleni, država, javnost in podobno. Prispeva k ustvarjanju in ohranjanju ugleda ter prepoznavnosti same družbe.

V skladu z zakonom o gospodarskih družbah, slovenskimi računovodskimi standardi in mednarodnimi računovodskimi standardi mora biti izdano v določenem roku in vsebini. Vsebovati mora vsaj letno računovodsko poročilo in poslovno poročilo, ki sta sestavljeni na podlagi računovodskih informacij kot produkta računovodske funkcije v gospodarski družbi.

Računovodstvo je osrednja informacijska dejavnost vsake gospodarske družbe in kot ena najpomembnejših funkcij poslovnega procesa lahko veliko doprinese k uspešnosti poslovanja le-te. Zato želim s to diplomsko nalogo ugotoviti, kako s poznavanjem računovodske funkcije in računovodskih poročil doseči čim večjo učinkovitost ter uspešnost oziroma ekonomičnost nekega podjetja in kako lahko poslovanje vpliva na povečanje dobičkonosnosti sredstev s katerimi razpolaga pri poslovanju ob upoštevanju računovodskega analiziranja poslovanja podjetja.

Igralniška dejavnost, kot veja turizma, je v zadnjem obdobju v velikem razcvetu tako v Sloveniji kot tudi v svetu in kot taka prinaša velik del turističnega zaslužka pri nas. Zasluge za porast priliva iz igralniške dejavnosti gredo predvsem igralniško-zabaviščnim centrom, ki dajejo poudarek na druženju in zabavi ter kvalitetnemu preživljanju prostega časa ob preizkušanju sreče na različnih igralnih napravah in ne klasičnim igralnicam, kjer so edina ponudba igre na srečo.

Levji delež v slovenski igralniški sferi predstavlja podjetje Hit d.d. Nova Gorica kot tipičen predstavnik novodobnega igralniško-zabavišnega turizma. V tej diplomski nalogi, s pomočjo letnega poročila skupine Hit za leto 2005, analiziram poslovanje prav te skupine v zadnjih dveh poslovnih letih.

Osredotočim se predvsem na računovodske izkaze skupine Hit, na sestavo sredstev s katerimi razpolaga, na obveznosti do njihovih virov in ob pomoči temeljnih računovodskih kazalnikov skušam ugotoviti razlike v poslovanju, kako in zakaj je do njih prišlo ter oceniti uspešnost poslovanja samega.

Diplomska naloga je sestavljena iz desetih poglavij. Za uvodnim poglavjem, v drugem opredelim pojem računovodstva, njegove sestavne dele (knjigovodstvo, računovodsko predračunavanje, računovodsko obračunavanje in računovodsko analiziranje) in vrste računovodstva. V tretjem poglavju predstavim temeljne gospodarske kategorije računovodstva, ki so lahko dinamične (stroški, odhodki, prihodki, poslovni izid), ali pa statične (sredstva in obveznosti do virov sredstev). V četrtem prikažem posamezne računovodske izkaze in sicer: bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in predstavim njihovo zakonsko določeno členjenost. Peto poglavje opredeljuje temeljne računovodske kazalnike, ki se po Slovenskih računovodskih standardih uporabljajo za analiziranje računovodskih izkazov (kazalnike stanja financiranja, kazalnike stanja investiranja, kazalnike vodoravnega finančnega ustroja, kazalnike obračanja, kazalnike gospodarnosti in donosnosti) in njihovo vlogo pri analiziranju poslovanja podjetij. V šestem predstavim skupino Hit iz Nove Gorice, področje poslovanja, njegovo zgodovino, poslanstvo, vizijo, cilje in število zaposlenih. V sedmem poglavju prikažem nekatera zakonska določila, vsebino, namen in omejitve letnih poročil na splošno ter računovodske izkaze skupine Hit (bilanco stanja in izkaz poslovnega izida) za leti 2004 in 2005. Osmo poglavje je namenjeno izračunu prej omenjenih računovodskih kazalnikov za skupino Hit. V devetem povzamem in ocenim dobljene vrednosti ter samo poslovanje družbe. Nazadnje predstavim literaturo in vire iz katerih sem črpal potrebne informacije za izdelavo te diplomske naloge.

2 POJEM IN SESTAVNI DELI RAČUNOVODSTVA

2.1 Pojem računovodstva

Računovodstvo je dejavnost spremljanja in proučevanja denarno izraženih pojavov, ki so povezani s poslovanjem nekega poslovnega sistema. Na podlagi tako pridobljenih informacij se lahko notranji uporabniki (poslovodstvo, uprava) odločajo o bodočem poslovanju poslovnega sistema, zunanji (dobavitelji, lastniki, potencialni vlagatelji) pa o sodelovanju z njim.

2.2 Sestavni deli računovodstva

Računovodstvo vsebuje sledeče funkcije:

- računovodsko predračunavanje,
- knjigovodstvo ali računovodsko obračunavanje,
- računovodsko nadziranje ter
- računovodsko analiziranje.

Tu velja omeniti še *računovodsko informiranje* kot peto funkcijo, ki pa je le sestavni del ostalih štirih in skrbi, da informacije in podatki pridobljeni preko le-teh pridejo do njihovih uporabnikov, tako notranjih kot tudi zunanjih.

2.2.1 Računovodsko predračunavanje

Ne glede na to, da je knjigovodstvo najstarejša sestavina računovodstva sem postavil na prvo mesto računovodsko predračunavanje, ker se kronološko v poslovnem procesu prej izvaja.

Računovodsko predračunavanje je vrednostno spremljanje predvidenih sprememb in stanj ter pojavov. Je na podlagi predvidevanja prihodnosti zasnovano določanje prihodnjega delovanja poslovnega sistema. V popolnosti obravnava vsa predvidena stanja, spremembe sredstev in obveznosti do virov sredstev ter vse predvidene pojave odhodkov in prihodkov (Milost 1997, 18).

Ker gre za neformalno zbiranje podatkov o predvidenih poslovnih dogodkih, tako zbrani podatki ne morejo biti dokumentirani v ustreznih knjigovodskih listinah.

Rezultat računovodskega predračunavanja so računovodski predračuni, ki so podlaga za sprejemanje poslovnih odločitev. Ti nam pokažejo ali so prvine poslovnega procesa uporabljene učinkovito in ali raven poslovanja zagotavlja doseg zastavljenih ciljev ali ne. Namenjeni so notranjim in zunanjim uporabnikom.

2.2.2 Knjigovodstvo

Knjigovodstvo je posebna vrsta evidentiranja poslovanja. Gre za spremljanje poslovnih dogodkov, ki vplivajo na stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ter na pojav odhodkov in prihodkov. Za knjigovodstvo so pri tem zanimivi le podatki o že uresničenih poslovnih dogodkih. Knjigovodstvo prikazuje celotno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev v določenem trenutku in pojav vseh odhodkov in prihodkov v obračunskem obdobju. To pomeni, da so za knjigovodstvo pomembni vsi poslovni dogodki, ki vplivajo na pojavljanje oziroma stanje teh ekonomskih kategorij, in ne le nekateri od njih. Gre za zahtevo po popolnosti zbiranja podatkov o poslovnih dogodkih v knjigovodstvu. (Milost 1997, 15-16).

Rezultat knjigovodstva so računovodski obračuni, ki so lahko zbirni-sintetični ali podrobnejši-analitični in se lahko nanašajo na:

- celoten poslovni sistem; gre za zbirne računovodske obračune (bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz finančnega izida in izkaz gibanja kapitala);
- dele poslovnega sistema; npr. obračune po stroškovnih mestih;
- poslovne učinke; podrobnejši (obračun lastne cene).

2.2.3 Računovodsko nadziranje

Računovodsko nadziranje se ukvarja s presojanjem pravilnosti pri oblikovanju podatkov in njihovem spreminjanju v informacije ter z odpravljanjem pri tem ugotovljenih nepravilnosti.

Cilja računovodskega nadziranja sta pridobiti zanesljive računovodske predračune in obračune ter večjo usklajenost poslovanja z notranjimi in zunanji merili pravilnosti. Računovodsko nadziranje je tesno povezano s knjigovodstvom.

Podatke iz knjigovodskih listin je namreč treba pred vpisom v poslovne knjige prekontrolirati (Milost 1997, 19).

Poznamo tri vrste računovodskega nadziranja:

- kontroliranje: sprotno presojanje pravilnosti podatkov in odpravljanje ugotovljenih nepravilnosti,
- revidiranje: obnovi se celoten potek procesov, ki je privedel do napake in
- inšpiciranje: preverjanje, če poslovni sistem posluje v skladu s predpisi zakonodaje.

Kontroliranje poteka sočasno s poslovnim procesom, medtem ko revidiranje in inšpiciranje poteka naknadno.

2.2.4 Računovodsko analiziranje

Računovodsko analiziranje se ukvarja s presojanjem ugodnosti poslovnih procesov in stanj ter predlaganjem izboljšav. Gre za analiziranje, ki temelji na računovodskih podatkih. Pri računovodskem analiziranju se je mogoče posluževati različnih metod, ki si sledijo v različnem zaporedju in se med seboj dopolnjujejo. Gre za metode razčlenjevanja, primerjanja, izločanja, osamljanja in strnjevanja. Rezultat računovodskega analiziranja je večja kakovost računovodskih poročil, ki povezujejo računovodske predračune z računovodskimi obračuni in pojasnjujejo razlike med njimi (Milost 1997, 22).

2.3 Vrste računovodstva

Poznamo finančno ter stroškovno računovodstvo.

O *finančnem računovodstvu* govorimo, ko se poslovni dogodki, ki jih preučujemo nanašajo na poslovanje z drugimi. Področje poslovanja z drugimi zajema (Milost 1997, 24):

- priskrbo prvin poslovnega procesa,
- razpečavo ustvarjenih poslovnih učinkov in
- priskrbo ter vračanje finančnih sredstev.

Sem torej spadata glavno (sintetično) knjigovodstvo in knjigovodstvo denarja, terjatev ter obveznosti (saldakonti).

O *stroškovnem računovodstvu* pa takrat, ko se preučevani poslovni dogodki nanašajo na področje poslovanja znotraj poslovnega sistema, katero zajema spremljanje in proučevanje (Milost 1997, 25):

- prvin poslovnega procesa,
- stroškov in učinkov pri poslovnem procesu in
- poslovnega izida posameznih sestavnih delov poslovnega procesa.

Sem pa spadajo knjigovodstvo osnovnih sredstev, materiala, plač, storitev kot prvin, stroškovnih mest, stroškovnih nosilcev, polproizvodov, proizvodov, trgovskega blaga in prodaje.

3 TEMELJNE GOSPODARSKE KATEGORIJE RAČUNOVODSTVA

Ekonomске kategorije, ki jih računovodstvo spremlja in preučuje, so lahko opredeljene statično ali dinamično. Statično opredeljene ekonomske kategorije so tiste, ki jih lahko dojamemo le v določenem trenutku, dinamično opredeljene ekonomske kategorije pa lahko dojamemo v določenem obdobju (Milost 1997, 27).

Med *statično opredeljene* ekonomske kategorije spadajo sredstva in obveznosti do virov sredstev.

Med *dinamično opredeljene* ekonomske kategorije pa spadajo stroški, odhodki, prihodki in poslovni izid.

3.1 Stroški

Cilj poslovnega procesa je ustvarjanje določenih poslovnih učinkov, to je proizvodov ali storitev. Poslovni proces pa ni mogoč brez njegovih prvin - to je delovnih sredstev, predmetov dela, storitev in dela. Te prvine se v poslovnem procesu trošijo. Če potroške omenjenih prvin ovrednotimo, govorimo o stroških. Stroški so torej cenovno izraženi potroški prvin poslovnega procesa. O stroških lahko govorimo tedaj ko (Milost 1997, 28):

- gre za katero od prvin poslovnega procesa,
- se posamezna prvina v poslovnem procesu tudi troši,
- je posamezno prvino mogoče tudi vrednostno izraziti,
- so cenovno izraženi potroški smiselno povezani z nastajanjem učinkov,
- cenovno izraženi potroški ne prekoračujejo utemeljenega zneska,
- gre za tiste cenovno izražene potroške prvine poslovnega procesa, ki v primeru premajhne prodajne vrednosti poslovnih učinkov povzročajo izgubo.

Stroške je najprimerneje razvrstiti na izvirne vrste stroškov med katere spadajo:

- *stroški materiala* - cenovno izraženi potroški neposrednega materiala in tistega dela materiala, ki sestavlja splošne proizvodjalne stroške ter splošne stroške nabave, uprave in prodaje,
- *stroški storitev v ožjem smislu* - stroški prevoznih sredstev, proizvodjalnih stopenj, ki jih opravijo drugi poslovni sistemi, storitev vzdrževanja, reklame in reprezentance, najemnin, zavarovalnih premij in podobno,

- *stroški amortizacije* – obračunavajo se od osnovnih sredstev usposobljenih za uporabo ter od neopredmetenih osnovnih sredstev,
- *stroški odpisov zalog in terjatev* – nanašajo se na zmanjševanje tovrstnega dela obratnih sredstev na iztržljivo vrednost,
- *stroški davkov* – le tisti davki, ki niso odvisni od poslovnega izida in ki ne spadajo med stroške dela,
- *stroški dela* – kosmate oziroma bruto plače zaposlenih ter vsi dodatni prispevki za socialno varnost in davki na izplačane plače,
- *stroški obresti* – se pojavijo v zvezi z dobljenimi krediti in posojili

3.2 Odhodki

Odhodki so tisti stroški, ki po odbitku od prihodkov soustvarjajo poslovni izid v določenem obračunskem razdobju. Večino odhodkov sicer lahko pojasnimo s stroški, ki se nanašajo na prodane količine, s katerimi so pridobljeni prihodki, zajemajo pa tudi nekatere druge postavke zunaj stroškov in nabavnih vrednosti, ki prav tako zmanjšujejo poslovni izid (Turk in Melavc 1994, 61).

Odhodke razčlenjujemo na:

- poslovne odhodke,
- finančne odhodke in
- izredne odhodke.

3.2.1 Poslovni odhodki

Poslovni odhodki so poslovni stroški, ki so povezani s prodajo proizvodov, storitev, trgovskega blaga in materiala. Vključujejo stroške materiala, blaga in storitev, kamor sodi nabavna vrednost prodanega blaga, stroški dela, amortizacije, odpisi obratnih sredstev in drugi odhodki poslovanja (Zadravec 2003, 119).

3.2.2 Finančni odhodki

Finančni odhodki so tisti odhodki, ki niso neposredno povezani z osnovno dejavnostjo poslovnega sistema. Nastanejo ob financiranju kot stroški prejetih kreditov,

ali pri naložbah zaradi zmanjšanja finančne naložbe, npr. padec vrednosti delnic poslovnega sistema, v katerega smo investirali.

3.2.3 Izredni odhodki

Izredni odhodki so izgubljene vrednosti, ki niso povezane z nastajanjem proizvodov in storitev kot poslovnih učinkov. Nastajajo z izrednim zmanjševanjem sredstev ali izrednim povečevanjem obveznosti do virov sredstev. Izredni odhodki se ne morejo pojavljati zaradi razlogov, povezanih z osebno odgovornostjo (Milost 1997, 57).

Izredni odhodki so lahko kritje izgub iz preteklosti, odškodnine, denarne kazni, ipd.

3.3 Prihodki

Prihodki so nasprotje odhodkov. So v določenem obdobju pridobljene vrednosti v poslovnem procesu poslovnega sistema.

Ločimo naslednje vrste prihodkov:

- poslovni prihodki,
- finančni prihodki in
- izredni prihodki

3.3.1 Poslovni prihodki

Poslovni prihodki so prodajna vrednost prodanih proizvodov, storitev, trgovskega blaga, materiala in prejetih nadomestil v zvezi s prodajo, ki vplivajo na poslovni izid.

3.3.2 Finančni prihodki

Finančni prihodki nastajajo pri dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložbah. V večini primerov gre za prejete obresti ali pa dividende.

3.3.3 Izredni prihodki

Med izredne prihodke uvrščamo prihodke, ki ne nastajajo zaradi rednega poslovanja podjetij temveč zaradi neobičajnih poslovnih dogodkov.

3.4 Poslovni izid

Poslovni izid je razlika med vsemi prihodki in vsemi odhodki v obračunskem obdobju. Prihodke smo opredelili kot prodajno vrednost prodanih poslovnih učinkov, povečano za prihodke od financiranja in izredne prihodke odhodke pa kot stroške v prodanih poslovnih učinkih, povečani za odhodke financiranja in izredne odhodke. Poslovni izid je tako razlika med pridobljenimi in žrtvovanimi vrednostmi (Milost 1997, 63).

Slovenski računovodski standard SRS 19.2 določa temeljne in druge vrste poslovnega izida. Temeljne vrste so:

- poslovni izid iz prodaje,
- poslovni izid iz celotnega poslovanja,
- poslovni izid iz rednega delovanja,
- celotni poslovni izid in
- čisti poslovni izid.

Druge oblike poslovnega izida so prispevek za kritje, kosmati poslovni izid in razlika v ceni.

3.5 Sredstva

Sredstva so statično opredeljena ekonomska kategorija, zaradi česar jih lahko dojamemo le v določenem trenutku. Razlog za to je tudi v dejstvu, da sredstva vseskozi spreminjajo svojo pojavno obliko. Tako ima npr. poslovni sistem zaloge dokončanih proizvodov, ki se lahko s prodajo že v naslednjem trenutku spremenijo v terjatve. Ob plačilu se terjatve spremenijo v denar in podobno. Sredstva imajo pojavno obliko stvari, pravic in denarja (Milost 1997, 71).

Sredstva razvrščamo na osnovna sredstva, obratna sredstva in finančne naložbe.

3.5.1 Osnovna sredstva

Osnovna sredstva v obliki stvari uvrščamo med opredmetena osnovna sredstva, medtem ko pa sredstva v obliki pravic uvrščamo med neopredmetena osnovna sredstva.

Opredmetena osnovna sredstva so stvari, ki jih poslovni sistem poseduje, da z njimi lahko opravlja osnovno dejavnost. Mednje prištevamo:

- zemljišča, na katerih poslovni sistem posluje,
- zgradbe, kot so objekti visoke gradnje, nizke gradnje, vodne gradnje in podobno,
- proizvodna oprema, npr. stroje, naprave in napeljave, sredstva prevoza in zvez, orodja, inventar in podobno,
- druga oprema, npr. zaloge materiala, ki je namenjen za vgradnjo v stvari iz osnovnih sredstev,
- osnovna čreda npr. delovna ali plemenska,
- večletni nasadi, npr. vinogradi, sadovnjaki.

Neopredmetena osnovna sredstva so pa sredstva v obliki pravic in so sledeča:

- naložbe v pridobljene dolgoročne pravice do industrijske lastnine, npr. naložbe v koncesije, patente, licence, blagovne znamke ipd.,
- dolgoročno odložene stroške, npr. stroški razvijanja,
- naložbe v dobro ime, ki je presežek nabavne vrednosti prevzetega poslovnega sistema.

3.5.2 Obratna sredstva

Obratna sredstva imajo lahko pojavne oblike stvari, pravic in denarja. Zanje je značilno, da se v poslovnem sistemu porabljajo, to je spreminjajo svojo pojavno obliko in snovno prehajajo v poslovne učinke. Obenem pa se v prvotno pojavno obliko (to je denar) vrnejo v obdobju, ki je krajše od leta dni. Koeficient obračanja obratnih sredstev je tako večji od 1 (Milost 1997, 77).

Med obratna sredstva uvrščamo obratna sredstva v obliki stvari, obratna sredstva v obliki pravic in obratna sredstva v obliki denarja.

Obratna sredstva v obliki stvari: material v širšem smislu, to je lahko osnovni in pomožni material, polproizvodi, deli, gorivo, mazivo; drobni inventar v širšem smislu npr. orodja, naprave, modeli, oprema, ki ne spada med osnovna sredstva; nedokončana proizvodnja v širšem smislu npr. nedokončana proizvodnja na proizvodnih mestih, lastni polproizvodi; dokončani proizvodi in trgovsko blago.

Obratna sredstva v obliki pravic: prejeti kratkoročni vrednostni papirji npr. blagajniški zapisi, čeki, menice; sprotne terjatve kot so terjatve do kupcev, dobaviteljev; kratkoročno odloženi stroški in prehodno nezaračunani prihodki.

3.5.3 Finančne naložbe

Finančne naložbe so sestavni del finančnih instrumentov poslovnega sistema in so sredstva, ki jih ima poslovni sistem, da bi s pomočjo donosov, ki izhajajo iz njih povečeval svoje finančne prihodke.

Med finančne naložbe spadajo:

- naložbe v kapital drugih poslovnih sistemov,
- dana posojila,
- depoziti, varščine in
- naložbe v odkup lastnih delnic.

3.5.4 Aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene stroške oziroma kratkoročno odložene odhodke ter kratkoročno nezaračunane prihodke, ti nastanejo, če se v poslovnem izidu upravičeno upoštevajo tudi prihodki, za katere do takrat še ni bilo prejeto plačilo in ki jih ni bilo mogoče nikomur zaračunati.

3.6 Obveznosti do virov sredstev

Obveznosti do virov sredstev so razmerja poslovnega sistema do drugih pravnih in fizičnih oseb kakor tudi do lastnikov poslovnega sistema. S poslovanjem namreč nastajajo razmerja poslovnega sistema do vlagateljev kapitala, do tistih, ki so dali posojila, do dobaviteljev materiala in storitev, do zaposlenih za neizplačane plače in do tistih, ki so udeleženi pri delitvi dobička. To pomeni, če nam sredstva v aktivni bilanci stanja dajejo odgovor na vprašanje "kaj", nam viri sredstev v pasivi bilanci stanja dajejo odgovor na vprašanje "od kod" (Turk in Melavc 1994, 100).

Obveznosti do virov sredstev sestavljajo: kapital, pasivne časovne razmejitve in dolgovi.

3.6.1 Kapital

Celotni kapital poslovnega sistema je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če preneha delovati, pri čemer se višina kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja.

Celotni kapital poslovnega sistema obsega:

- *vpoklicani kapital*, ali osnovni kapital je tisti, ki je nominalno opredeljen v statutu poslovnega sistema, vplačajo ga lastniki,
- *kapitalske rezerve*, so pridobljene iz vplačil, ki presegajo nominalne zneske deležev,
- *rezerve iz dobička*, so namenjene poravnavanju morebitnih bodočih izgub in ohranjanju plačilne sposobnosti,
- *preneseni čisti dobiček ali izguba iz prejšnjih let* je tisti del dobička, ki je ostal nerazporejen,
- *prevrednotovalni popravek kapitala* omogoča izražanje vrednosti kapitala na podlagi spremembe kupne moči naše valute glede na evro,
- *nerazporejeni čisti dobiček ali izguba poslovnega leta* je del dobička, ki je ostal v poslovnem sistemu nerazdeljen.

3.6.2 Pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve se pojavljajo kot vnaprej vračunani stroški in kratkoročno odloženi prihodki.

Dolgoročne pasivne časovne razmejitve ali dolgoročne rezervacije so namenjene poravnavanju obveznosti, ki se bodo pojavile šele čez več kot leto dni ter obveznosti katerih nastanek in velikost sta negotova.

3.6.3 Dolgovi

Dolgoročni dolgovi so obveznosti do upnikov poslovnega sistema, ki jih je potrebno vrniti v obdobju daljšem od enega leta. Lahko so finančni, to so zlasti dobljena dolgoročna posojila in izdani dolgoročni vrednostni papirji, lahko pa poslovni, med katere prištevamo npr. dolgoročne kredite dobaviteljev za kupljeno blago.

Kratkoročni dolgovi so pripoznane obveznosti v zvezi s financiranjem lastnih sredstev, ki jih je treba povrniti najpozneje v roku enega leta. Kratkoročni finančni dolgovi so kratkoročna dobljena posojila, kratkoročni izdani vrednostni papirji, kratkoročni poslovni dolgovi pa so, npr. kratkoročne obveznosti do zaposlenih, do države iz naslova davkov, do dobaviteljev za blago in podobno.

4 TEMELJNI RAČUNOVODSKI IZKAZI

Po prenovljenih računovodskih standardih obstajajo štirje računovodski izkazi, s katerimi se poslovni sistem predstavlja javnosti. In sicer:

- bilanca stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- izkaz finančnega izida in
- izkaz gibanja kapitala.

Za vse gospodarske družbe sta obvezna računovodska izkaza bilanca stanja in izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz finančnega izida pa sta obvezna le pri velikih in srednjih gospodarskih družbah in družbah katerih delnice kotirajo na borzi vrednostnih papirjev.

52. člen zakona o gospodarskih družbah (ZGD) opredeljuje družbe na sledeči način:

- *majhna družba* je družba, ki izpolnjuje dve iz naslednjih meril:
  - a) povprečno število zaposlenih v zadnjem poslovnem letu ne presega 50,
  - b) čisti prihodki od prodaje v zadnjem poslovnem letu so manjši od 1.700.000.000 tolarjev,
  - c) vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 850.000.000 tolarjev;
- *srednja družba* je družba, ki ni majhna po prejšnjem odstavku in ki izpolnjuje dve iz naslednjih meril:
  - a) povprečno število zaposlenih v zadnjem poslovnem letu ne presega 250,
  - b) čisti prihodki od prodaje v zadnjem poslovnem letu so manjši od 6.800.000.000 tolarjev,
  - c) vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 3.400.000.000 tolarjev;
- *velika družba* je družba, ki ni niti majhna, niti velika po prejšnjih dveh odstavkih. V vsakem primeru je velika družba banka, zavarovalnica in družba, ki je po 53. členu ZGD dolžna izdelati konsolidirano letno poročilo.

4.1 Bilanca stanja

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazano stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. Sestavi se za splošne ali posebne namene za potrebe zunanjega lahko pa tudi notranjega računovodskega poročanja (SIR 2004, 167).

Bilance stanja ločimo lahko:

- glede na čas v katerem jih sestavljamo in so predračunske ali obračunske,
- glede na uporabnike informacij, ki so notranji ali zunanji,
- glede na namen so lahko bilance stanja redne ali izredne ter
- glede na obliko; lahko so vzporedne, zaporedne ali stopenjske.

Bilanca stanja ima lahko obliko dvostranske uravnotežene bilance stanja ali zaporednega stopenjskega izkaza stanja in po SRS 24.4 izgleda v grobem orisu tako:

Sredstva

A. Stalna sredstva

- I. Neopredmetena dolgoročna sredstva
- II. Opredmetena osnovna sredstva
- III. Dolgoročne finančne naložbe

B. Gibljiva sredstva

- I. Zaloge
- II. Poslovne terjatve
- III. Kratkoročne finančne naložbe
- IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina

C. Aktivne časovne razmejitve

Obveznosti do virov sredstev

A. Kapital

- I. Vpoklicani kapital
- II. Kapitalske rezerve
- III. Rezerve iz dobička
- IV. Preneseni čisti poslovni izid
- V. Čisti poslovni izid poslovnega leta
- VI. Prevrednotovalni popravki kapitala

B. Rezervacije

C. Finančne in poslovne obveznosti

- a) Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti
- b) Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti

Č. Pasivne časovne razmejitve

4.2 Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazan poslovni izid za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera je sestavljen. Sestavi se za splošne ali posebne namene za potrebe zunanjega lahko pa tudi notranjega računovodskega poročanja. Izkaz poslovnega izida ima obliko stopenjskega zaporednega izkaza poslovnega izida in je lahko sestavljen v eni izmed dveh stopenjskih oblik- različici I in II (SIR 2004, 178).

Za izkaz poslovnega izida Slovenski računovodski standardi po različici I predpisujejo naslednji vrstni red:

1. Čisti prihodki od prodaje
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve
4. Drugi poslovni prihodki
5. Stroški blaga, materiala in storitev
6. Stroški dela
7. Odpisi vrednosti
8. Drugi poslovni odhodki
9. Finančni prihodki iz deležev
10. Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev
11. Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev
12. Finančni odhodki za odpise dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb
13. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti
14. Davek iz dobička iz rednega poslovanja
15. Čisti poslovni izid iz rednega delovanja
16. Izredni prihodki
17. Izredni odhodki
18. Poslovni izid zunaj rednega delovanja
19. Davek iz dobička zunaj rednega delovanja
20. Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah
21. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja

Celotni poslovni izid se izračuna iz postavk

$1+2+3+4-5-6-7-7+9+10+11-12-13+16-17$.

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki v določenem opazovanem obdobju in je lahko pozitiven, v tem primeru govorimo o dobičku, ali pa negativen, v tem primeru govorimo o izgubi.

4.3 Izkaz finančnega izida

Izkaz finančnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov za poslovno leto ali medletna obdobja, za katere se sestavlja (SIR 2004, 187).

Izkaz finančnega izida se, če so na voljo ustrezni podatki o prejemkih in izdatkih, sestavi po *neposredni metodi*.

Če je treba iz podatkov v dveh zaporednih bilancah stanja v izkazu poslovnega izida in dodatnih podatkov za vmesno obdobje izračunati podatke o pritokih in odtokih, pa se sestavi po *posredni metodi*.

Slovenski računovodski standard daje prednost neposredni metodi, za katero so v grobem potrebne sledeče postavke;

A. Finančni tokovi pri poslovanju

- a) Prejemki pri poslovanju
- b) Izdatki pri poslovanju
- c) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju

B. Finančni tokovi pri naložbenju

- a) Prejemki pri naložbenju
- b) Izdatki pri naložbenju
- c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju

C. Finančni tokovi pri financiranju

- a) Prejemki pri financiranju
- b) Izdatki pri financiranju
- c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju

D. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov

- x) Finančni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)
- +
- y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

4.4 Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala je temeljni računovodski izkaz, v katerem so prikazane spremembe posameznih sestavin kapitala v obračunskem obdobju.

Zagotavlja informacije o stanjih in spremembah kapitala in njegovih sestavin za določeno razdobje. Njegova vsebina je lahko taka, da izkazuje le razdelitev čistega dobička oziroma poravnava čiste izgube ali pa vse sestavine kapitala, izkazane v bilanci stanja. Take informacije potrebujejo lastniki in upniki podjetja (Melavc in Milost 2003, 165).

Lahko ima obliko ločenih razpredelnic za vsako sestavino kapitala, ali pa ima obliko sestavljene razpredelnice sprememb vseh sestavin kapitala, katera po SRS 27.4 izgleda tako:

I. Vpoklicani kapita

1. Osnovni kapital
2. Nevpoklicani kapital

II. Kapitalske rezerve

III. Rezerve iz dobička

1. Zakonske rezerve
2. Rezerve za lastne deleže
3. Statutarne rezerve
4. Druge rezerve iz dobička

IV. Preneseni čisti poslovni izid

1. Preneseni čisti dobiček
2. Prenesena čista izguba

V. Čisti poslovni izid poslovnega leta

1. Čisti dobiček poslovnega leta
2. Čista izguba poslovnega leta

VI. Prevrednotovalni popravki kapitala

1. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala
2. Posebni prevrednotovalni popravki kapitala

5 RAČUNOVODSKO ANALIZIRANJE POSLOVANJA S KAZALNIKI

Pri računovodskem analiziranju presojamo ugodnost poslovnih procesov in stanj ter možnosti za izboljšave ugotovljenega.

Gre torej za proučevanje poslovnih procesov in stanj z namenom spoznavanja razmerij med pojavi. Namen računovodskega analiziranja je spoznati razloge, ki so privedli do obstoječega stanja in obenem zbrati potrebne informacije za doseg njegovega izboljšanja.

5.1 Metode računovodskega analiziranja

Pri računovodskem analiziranju poslovanja uporabljamo sledeče metode:

- *metodo razčlenjevanja*; kadar proučujemo sestavljene poslovne procese ali stanja in hočemo spoznati njihove sestavne dele,
- *metodo primerjanja*; ko proučujemo primerljive, poslovne procese ali stanja in spoznati odmike ali razmerja med njimi,
- *metodo izločevanja*; kadar niti navidezno istovrstni podatki niso medsebojno primerljivi,
- *metodo osamljanja*; ko želimo iz množice podatkov upoštevati le tiste, ki so za predvideni namen odločilni in
- *metodo strnjevanja*; ko želimo posamezna spoznanja povezati v celoto.

Za popolnejšo analizo poslovanja poslovnega sistema moramo v računovodsko analizo vključiti tudi temeljne računovodske kazalnike.

5.2 Temeljni računovodski kazalniki

Računovodski kazalniki so relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Dobijo se s primerjavo dveh kategorij. Lahko so koeficienti, stopnje udeležbe ali indeksi. Če količnik pomnožimo s 100, dobimo odstotni koeficient, odstotek udeležbe ali odstotni indeks. Pojasnimo te pojme.

- a) *Koeficient* je relativno število, ki izraža razmerje med raznovrstnimi, vendar primerljivimi podatki npr. gospodarnost, dobičkonosnost.

- b) *Stopnja udeležbe* je relativno število, ki izraža razmerje med dvema istovrstnima velikostma. Prva se nanaša na del, druga pa na celoto pojava. Daje nam pogled v sestavo in udeležbo posameznih sestavin analiziranega pojava.
- c) *Indeks* je relativno število, ki izraža razmerje med istovrstnima velikostma. Z indeksi ponazarjamo stvarne in časovne spremembe procesov in stanj. Indeks pogosto pomnožimo s 100, da dobimo odstotni indeks. Če od tako izražene vrednosti indeksa odštejemo 100, izrazimo relativno razliko v odstotkih od velikosti, s katero primerjamo.

Računovodski kazalniki se pojavljajo v finančnem računovodstvu, stroškovnem računovodstvu in poslovnem računovodstvu. Z njihovim analiziranjem presojava boniteto poslovnega sistema (SIR 2004, 211).

Delimo jih na:

- temeljne kazalnike stanja financiranja,
- temeljne kazalnike stanja investiranja,
- temeljne kazalnike vodoravnega finančnega ustroja,
- temeljne kazalnike obračanja,
- temeljne kazalnike gospodarnosti,
- temeljne kazalnike dobičkonosnosti.

5.2.1 Kazalniki stanja financiranja

Kazalniki stanja financiranja (vlaganja) vsebinsko opredeljujejo razmerja med obveznostmi do virov sredstev. Z njimi ugotavljamo strukturo financiranja sredstev, istočasno pa nam prikažejo stopnje finančne neodvisnosti gospodarske družbe. Bolj kot je gospodarska družba zadolžena, večje je finančno tveganje za upnike. Običajno je od narave poslovanja in od sestave sredstev odvisno, v kolikšni meri se sme gospodarska družba zadolževati. Visok delež kapitala med obveznostmi do virov sredstev je potreben predvsem pri gospodarskih družbah, pri katerih prevladuje delež osnovnih sredstev med sredstvi.

Mednje prištevamo naslednje kazalnike:

- delež kapitala v financiranju = $\frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$
- stopnja dolžniškosti financiranja = $\frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$

- stopnja kratkoročnosti financiranja = $\frac{\text{kratkoročni dolgovi} + \text{PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$
- stopnja osnovnosti kapitala = $\frac{\text{osnovni kapital}}{\text{kapital}}$
- koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja = $\frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}}$

5.2.2 Kazalniki stanja investiranja

S kazalniki stanja investiranja ugotavljamo, kam poslovni sistem vlaga svoja sredstva in kakšno strukturo sredstev ima glede na ta vlaganja. Pomembno je, da ima poslovni sistem dovolj velik delež obratnih sredstev v vseh sredstvih, saj je le z njimi mogoče zagotoviti zadosten pretok sredstev v denarno obliko.

Poznamo naslednje kazalnike stanja investiranja:

- delež stalnih sredstev v sredstvih = $\frac{\text{stalna sredstva}}{\text{sredstva}}$
- stopnja obratnosti investiranja = $\frac{\text{obratna sredstva}}{\text{sredstva}}$
- stopnja finančnosti investiranja = $\frac{\text{dolgoročne} + \text{kratkoročne finančne naložbe}}{\text{sredstva}}$
- stopnja dolgoročnosti investiranja =
$$= \frac{\text{osnovna sredstva} + \text{dolgoročne (finančne naložbe} + \text{poslovne terjatve)}}{\text{sredstva}}$$
- stopnja kratkoročnosti investiranja =
$$= \frac{\text{obratna sredstva} + \text{kratkoročne finančne naložbe} + \text{AČ R}}{\text{sredstva}}$$

5.2.3 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

S kazalniki vodoravnega finančnega ustroja prikažemo, kako so financirane posamezne vrste sredstev ter kako je poslovni sistem sposoben pokrivati svoje kratkoročne obveznosti.

Poznamo naslednje kazalnike vodoravnega finančnega ustroja:

- kapitalska pokritost stalnih sredstev = $\frac{\text{kapital}}{\text{stalna sredstva}}$
- kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev = $\frac{\text{kapital}}{\text{dolgoročna sredstva}}$
- koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti =
= $\frac{\text{likvidna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$
- koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti =
= $\frac{\text{likvidna sredstva} + \text{kratkoročne terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$
- koeficient med terjatvami in obveznostmi = $\frac{\text{terjatve do kupcev}}{\text{obveznosti do dobaviteljev}}$

5.2.4 Kazalniki obračanja

Kazalniki obračanja sredstev prikazujejo, koliko sredstev potrebuje poslovni sistem, da ustvarja obstoječe prihodke. Analiza teh kazalnikov lahko pokaže, da ima posamezen poslovni sistem veliko več sredstev v primerjavi z drugimi poslovnimi sistemi za doseganje podobnih prihodkov. Hitreje kot se sredstva obračajo, manj sredstev ima poslovni sistem vezanih. Še posebej je pomembna hitrost obračanja gibljivih sredstev, saj z njimi poslovni sistem dosega svoje cilje.

Hitrost obračanja sredstev namreč vpliva na povečanje prihodkov poslovanja in s tem na donosnost sredstev in donosnost kapitala. Na kazalnike obračanja sredstev vpliva delež stalnih sredstev med vsemi sredstvi, vrsta proizvodov in podobno. Ti kazalniki so primerljivi le med gospodarskimi družbami v isti dejavnosti. Različne vrste

sredstev se različno hitro obračajo, zato je potrebna analiza obračanja posameznih vrst sredstev. Posebno pomembno za uspešnost poslovanja je ustrezno upravljanje z zalogami in terjatvami.

Med temeljne kazalnike obračanja uvrščamo:

- koeficient obračanja terjatev do kupcev = $\frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{povprečno stanje terjatev do kupcev}}$
- koeficient obračanja obratnih sredstev = $\frac{\text{poslovni odhodki brez amortizacije}}{\text{povprečno stanje obratnih sredstev}}$
- koeficient obračanja osnovnih sredstev = $\frac{\text{amortizacija}}{\text{povprečno stanje osnovnih sredstev}}$

5.2.5 Kazalniki gospodarnosti

Kazalniki gospodarnosti so kazalniki poslovne uspešnosti. Nek poslovni sistem posluje gospodarno, če ima prihodke v določenem obdobju večje od odhodkov v istem obdobju. Čim večja je razlika med prihodki in odhodki, jasno v prid prihodkov, tem bolj ekonomično je poslovanje.

Nekaj primerov kazalnikov gospodarnosti:

- celotna gospodarnost = $\frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}}$
- gospodarnost poslovanja = $\frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}}$
- stopnja delovne stroškovnosti poslovnih prihodkov = $\frac{\text{stroški dela}}{\text{poslovni prihodki}}$
- dobičkovnost prihodkov = $\frac{\text{dobiček}}{\text{prihodki}}$

5.2.6 Kazalniki dobičkonosnosti

Kazalniki dobičkonosnosti pojasnjujejo dosežene poslovne rezultate ob upoštevanju sredstev in virov, potrebnih za doseg le-teh. Prikažejo nam kolikšen je bil na primer delež dobička v primerjavi s kapitalom, ali s sredstvi, ki jih poslovni sistem potrebuje pri svojem poslovanju. Čim večja je njihova vrednost, tem uspešnejši je poslovni sistem.

Tipični predstavniki kazalnikov dobičkonosnosti so:

- dobičkonosnost kapitala =
$$\frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida poslovnega leta)}}$$
- dobičkonosnost sredstev =
$$\frac{\text{čisti dobiček}}{\text{sredstva}}$$
- celotna dobičkonosnost =
$$\frac{\text{prihodki} - \text{odhodki}}{\text{prihodki}}$$

6 PREDSTAVITEV SKUPINE HIT

Skupina Hit sodi med največje evropske ponudnike zabave. V dvajsetih letih se je iz majhnega gostinskega podjetja razvila kompleksna igralniško-turistična skupina predana gostom, njihovim željam in visoki kakovosti ponudbe za preživljanje prostega časa. Svoje izzive išče predvsem v evropskem prostoru, kjer z inovativnim pristopom zapolnjuje pomemben del trga igralništva, zabave in turizma.

Z nenehnim razvojem in rastjo svoje dejavnosti se je skupina Hit v zadnjih letih uvrstila med vodilna podjetja v evropskem igralniškem prostoru, hkrati pa je pomemben nosilec razvoja okolja, v katerega je močno vpeta. Osnovno področje poslovanja skupine Hit so igre na srečo, ki pa jih vse bolj dopolnjuje ponudba različnih turističnih storitev in ponudba tehnoloških produktov s področja igralništva. Uspeh skupine temelji na preišljeni sestavi igralniškega turizma, ki v kombinaciji z drugo ponudbo predstavlja celostno storitev za gosta. Skupina je igralništvo preoblikovala v prijetno preživljanje prostega časa, ki se razlikuje od klasičnega hazardiranja, saj gradi na kakovostni zabavi, sprostitvi in razvedrilu, kar je dostopno širšemu krogu uporabnikov. To omogočajo poleg iger na srečo kakovostni zabavni in kulturni program, vrhunska kulinarična in hotelska ponudba ter možnosti za šport in rekreacijo.

6.1 Zgodovina

Podjetje HIT je začelo poslovati kot gostinsko podjetje in se leta 1983 kot TOZD Gostinstvo Nova Gorica izločilo iz SOZD-a Integral in iz DO Golfturist. V letu 1984 je s pridružitvijo Hotela Park in Gostinstva Rožna Dolina nastala DO HGP Gorica s 310 zaposlenimi. Istega leta je bila odprta prva igralnica, imenovana Roulette Salon. HGP se leta 1986 preimenuje v DO HIT, ki leta 1989 odpre igralnico v Rogaški Slatini. Zaposleni so dokapitalizirali podjetje leta 1990 in ga vpisali v sodni register kot HIT d.o.o.. Naslednjega leta se je odprla nova igralnica v Kranjski Gori in leto kasneje je sledilo odprtje igralnice na Otočcu. Igralniška dejavnost je bila v tistem obdobju v vzponu, kar je imelo za posledico širitev ponudbe na območju Nove Gorice in sicer z odprtjem povsem novega igralniško-zabavišnega centra Perla v letu 1993. Leta 1997 je HIT odprl v Šempetru pri Novi Gorici svoj športno rekreacijski center in tako razširil svojo ponudbo na športno področje. Z vpisom v sodni register pri Okrožnem sodišču v Novi Gorici se leta 1998 podjetje preoblikuje v delniško družbo Hit d.d.

Leta 2001 je začela nastajati skupina Hit, ki jo danes sestavljajo matična družba Hit d.d. Nova Gorica in njene odvisne družbe: podrejena Skupina Daimond d.d. Nova Gorica, Hit Alpinea d.d. Kranjska Gora, Hit Netherlands Antilles N.V., Hit Montenegro

d.o.o. Pržno, Casino Kobarid d.d., Hit Coliseum d.o.o. Sarajevo, Hit Interactive N.V. Curacao, ICIT d.o.o. Šempeter pri Gorici in Hit International d.o.o. Beograd. Ob koncu leta 2004 je skupina prenovila svojo korporativno identiteto in celostno grafično podobo.

Skupina Hit je razširila svojo dejavnost tudi zunaj meja Slovenije in tako je julija 2002 odprla zabavišni center Coliseum Club v Sarajevu, leta 2004 je prenovila in odprla Maestral, Resort & Casino v Črni gori, odprla igralniško-zabavišni center Aurora v Kobaridu in igralni salon Casino Dama v Gornji Radgoni.

6.2 Poslanstvo

Z znanjem, profesionalnim pristopom in podjetniškim duhom ustvarjalno razvija vrhunsko in široko dostopno ponudbo iger in spremljevalnih storitev, ki so gostom v užitek, sprostitvev in zabavo. Pod korporacijsko znamko Hit Universe of Fun so združene vse dejavnosti skupine Hit, ki predstavljajo številne novodobne oblike preživljanja prostega časa in gostom zagotavljajo kakovostno ter doživljajsko bogato preživljanje prostega časa.

6.3 Cilji in vizija družbe

Razvoj družbe in skupine ne more biti učinkovit brez nadaljnjega razvoja kadrov, kar pomeni, da bo skupina nadaljevala vlaganja v izobraževanje obstoječih in pridobivanje novih kadrov. Nadaljevala bo razvoj organizacijske kulture, pri čemer bo največ pozornosti namenila jasnemu definiranju odnosov in razvoju delovnih procesov, vse pa s ciljem, da racionalizira delo in poveča učinkovitost znotraj družbe in v odnosih z odvisnimi družbami.

Med glavnimi cilji akcijske strategije krovne družbe Hit d.d. je, da bo skupaj z družbami v skupini postala ena izmed vodilnih evropskih ponudnikov zabavišnih storitev. To bo dosegla s širitvijo in nadgrajevanjem poslovanja v Sloveniji in tujini.

Skupina v Sloveniji intenzivno razvija dve turistični destinaciji: Novo Gorico in Kranjsko Goro. V Novi Gorici Hit investira v prenovalne objekte (obnova igralniško-zabavišnega centra Park) in gradnjo novih kapacitet (povečanje hotelskih kapacitet v centru Perla). S projektom igralniško-zabavišnega centra v Šentilju pa bo vstopila na nove trge, izvedba projekta mega zabavišča na Goriškem, ki ga načrtuje skupaj z vodilno družbo na področju igralniškega zabavištva na svetu Harrah's Entertainment, pa bi pomenila nov narodnogospodarski razvojni turistični impulz.

V skladu s cilji strateškega razvoja bo krovna družba poleg osnovne turistične dejavnosti nadaljevala tudi z razvojem tehnoloških produktov za potrebe igralniško-zabaviščne industrije. V ta namen je bila v letu 2005 ustanovljena Hitova tehnološka družba ICIT d.o.o. Razvoj in izdelava tehnoloških produktov bosta omogočila zadovoljevanje lastnih potreb po tehnologiji. Hkrati je cilj te družbe, da postane pomemben svetovni dobavitelj najkakovostnejše igralniško-tehnične opreme.

6.4 Zaposleni

Konec leta 2005 je bilo v skupini Hit zaposlenih 2.486 delavcev, od tega 70 odstotkov v matični družbi Hit. V primerjavi s koncem leta 2004 je bilo število zaposlenih večje za 253 zaposlenih oziroma 11 odstotkov. Takšno povečanje je posledica številnih dejavnikov, zlasti povečanja zaposlenih v matični družbi, v družbi Hit Montenegro v Črni gori in ustanovitve družbe ICIT, v kateri prevladujejo strokovnjaki s področja tehnologij in informatike.

7 LETNO POROČILO SKUPINE HIT Z RAČUNOVODSKIMI IZKAZI

7.1 Letno poročilo

Letno poročilo je tiskani dokaz posloводства sedanjim ali morebitnim lastnikom, zaposlenim, poslovnim partnerjem in drugim interesnim skupinam. Je eno od najbolj uveljavljenih komunikacijskih sredstev, s katerim ciljnim javnostim predstavimo podjetje v celoti, njegove rezultate in perspektivo (Horvat 2000, 73).

Sestavljeno je za točno določeno časovno obdobje oziroma *poslovno leto*, ki se običajno vendar ne nujno ujema s koledarskim letom.

7.1.1 Vsebina letnega poročila

Po zakonu o gospodarskih družbah (ZGD) je letno poročilo sestavljeno iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida in priloge s pojasnili k izkazom. Letna poročila velikih in srednjih kapitalskih družb, dvojnih družb in tistih majhnih kapitalskih družb, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, morajo vsebovati še izkaz finančnega izida, izkaz gibanja kapitala ter poročilo revizorja, ki je izkaze revidiral na način in pod pogoji določenimi z zakonom, ki ureja revidiranje. Zgoraj naštetih računovodskih izkazov in priloga s pojasnili k izkazom kot celota tvorijo *računovodsko poročilo*. Poleg računovodskega poročila mora letno poročilo vsebovati tudi *poslovno poročilo*. Poslovno poročilo mora vsebovati vsaj pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih tveganj in negotovosti, ki jim je družba izpostavljena.

V poslovnem poročilu morajo biti prikazani tudi vsi pomembnejši poslovni dogodki, ki so nastopili po koncu poslovnega leta, pričakovani razvoj družbe, aktivnosti družbe na področju raziskav in razvoja in obstoj podružnic družbe.

Letno poročilo mora biti sestavljeno jasno in pregledno. Izkazovati mora resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja ter poslovnega izida. Revizor mora pregledati tudi poslovno poročilo v obsegu, potrebnem, da preveri ali je njegova vsebina v skladu z drugimi sestavinami letnega poročila. Vse to velja tudi za konsolidirana letna poročila, ki jih po zakonu morajo sestaviti družbe, ki veljajo za nadrejeno eni ali več družbam.

7.1.2 Namen letnega poročila

Letno poročilo je najpomembnejša in najbolj reprezentativna publikacija, ki jo pripravi podjetje. Z njo poleg finančnih podatkov prikaže tudi svoje poslanstvo, vizijo, cilje ter poslovno in občo kulturo. Gre za ogledalo podjetja, ki pokaže, kaj podjetje pomeni v določenem prostoru in času oziroma položaj podjetja, ki ga ustvarja na dolgi rok. Letno poročilo je torej tudi pomembno sredstvo notranje in zunanje komunikacije podjetja in je kot tako po SRS 30.49 namenjeno za sledeče uporabnike.

- *Prinašalce kapitala in sedanje pa tudi možne vlagatelje kapitala* zanimajo zlasti velikost in ustaljenost donosa v obliki dividend ali deležev v čistem dobičku, politika delitve čistega dobička, dolgoročna čista dobičkonosnost podjetja in kakovost uprave (ravnateljstva).
- *Banke in druge financerje v vlogi dajalcev dolgoročnih posojil* zanima predvsem sposobnost podjetja za redno odplačevanje posojil ter v zvezi s tem dolgoročna dobičkonosnost sredstev, finančni položaj in kakovost uprave.
- *Dobavitelje* v vlogi dajalcev dolgoročnih kreditov zanimata predvsem dolgoročna dobičkonosnost sredstev in kakovost uprave.
- *Zaposlence* in njihove interesne skupnosti zanimajo predvsem čista dobičkonosnost poslovanja in stopnja udeležbe zaposlencev v dobičku, s tem pa možnosti njihovih zaslužkov in socialnih prejemkov ter dolgoročne možnosti za zaposlitev in kakovost uprave.
- *Banke in druge dajalce kratkoročnih posojil* ter dajalce kratkoročnih blagovnih in drugih kreditov zanimata sprotne plačilna sposobnost podjetja in njegov finančni položaj.
- Glavne *stalne kupce* zanimajo zlasti dolgoročna dobičkonosnost sredstev ter s tem možnost ohranjanja ustaljenega poslovanja, finančni položaj in kakovost uprave.
- *Za tekmece* je računovodsko informiranje zanimivo iz dveh nasprotujočih si razlogov: da bi ugotovili, kolikšna je možnost, da kupijo podjetje in kolikšna je možnost, da podjetje kupi nje. V zvezi s tem jih zanimajo predvsem čista dobičkonosnost, finančni položaj in kakovost uprave.
- *Državo (tudi vsako njej podrejeno raven) in njene organe* zanimajo zlasti razmeščenost dejavnikov, tudi zaposlencev ter uživanje posebnih pravic zaradi monopolnega položaja ali naravne rente, kar je povezano z uvajanjem dajatev.
- *Javnost*, predvsem v kraju, v katerem podjetje deluje, želi iz računovodskih informacij ugotavljati ali podjetje ogroža človekovo okolje in če ga, kako to ogrožanje omejiti ali preprečiti ter kakšne so gospodarske in finančne možnosti podjetja za pomoč pri reševanju krajevnih problemov in v zvezi z zaposlovanjem.

Če vsebina letnega poročila prikazuje poslovno uspešnost, lahko gospodarska družba z njim posredno povečuje pripadnost zaposlenih v podjetju, utrjuje zaupanje lastnikov in pridobiva naklonjenost obstoječih in možnih novih poslovnih partnerjev ter potencialnih vlagateljev kapitala.

7.2 Letno poročilo skupine Hit za leto 2005

Skupina Hit je leta 2005 poslovala uspešno, ustvarila je 58 mrd SIT kosmatega donosa iz poslovanja, vsi stroški in odhodki so znašali 50 mrd SIT, čisti konsolidiran dobiček skupine pa 7 mrd SIT. Donosnost kapitala je bila 19%. Konec leta 2005 je skupina razpolagala z 69 mrd SIT sredstev, ki jih je pokrivala z lastnimi viri (kapitalom in dolgoročnimi rezervacijami) v višini 44,7 mrd SIT. Skupina je imela konec leta 2005 2.486 zaposlenih.

Konec leta 2005 je skupino sestavljalo devet odvisnih družb, ena več kot konec leta 2004. Štiri odvisne družbe skupine imajo sedež v Sloveniji, tri na območju nekdanje Jugoslavije in dve na Nizozemskih Antilih.

Za družbo *Hit Montenegro d.o.o.* je bilo leto 2005 prvo leto, v katerem je družba poslovala skozi vse leto. Prihodki hotela, še posebej pa igralnice, so znatno presegli načrtovane vrednosti. Tudi poslovni izid je bil ugodnejši od načrtovanega.

Za družbo *Hit Interactive d.d.* je bilo leto 2005 drugo leto delovanja. Rezultati poslovanja so presegli pričakovane prihodke in načrtovani dobiček.

Družba *Casino Kobarid d.d.* je v letu 2005 prvič poslovala preko celega leta. Družba uspešno razvija tržišče in je znatno presegla pričakovan obisk ter prihodke in načrtovani dobiček.

Poslovanje družbe *Hit Alpinea d.d.*, ki je nastala s pripojitvijo družbe Kompas Hoteli d.d. družbi HTP Gorenjka Kranjska Gora d.d. v mesecu juliju, je bilo v skladu s pričakovanji.

Družba *Hit Coliseum d.o.o.* je leta 2005 nadaljevala repozicioniranje Coliseum Cluba v Sarajevu iz klasične igralnice v igralniško-zabavišni center, kar se je uspešno pokazalo v povečanem obisku in prihodkih.

Odvisna družba *Daimond d.d.* je tudi sama matična družba z eno odvisno in več pridruženimi družbami. Skupina Daimond je predvsem na račun dobrega poslovanja matične družbe v letu 2005 uspešno poslovala, vendar zastavljenih ciljev ni dosegla zaradi izpada prodaje trgovskega blaga v odvisni družbi M.A.&L.

Družba *Hit Netherland Antilles d.d.* je bila v letu 2005 v mirovanju. Družba bo v letu 2006 likvidirana.

Družba *Hit International d.d.* je bila ustanovljena v začetku novembra 2005 v Beogradu zaradi potencialne širitve dejavnosti skupine Hit v Srbiji in Črni gori.

7.3 Računovodski izkazi skupine Hit

7.3.1 Bilanca stanja skupine Hit

Tabela 7.1: Skupinska bilanca stanja skupine Hit na dan 31. 12. (v 1000 SIT):

	31.12.2005	31.12.2004
SREDSTVA	69.035.524	66.178.889
A. Stalna sredstva	49.297.902	47.754.469
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	1.394.427	4.996.127
Dolgoročno odloženi stroški poslovanja	337.600	4.244.859
Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	311.174	0
Dolgoročne premoženjske pravice	447.225	439.894
Uskupinjevalno dobro ime	7.054	14.107
Druga neopredmetena dolgoročna sredstva	184.987	239.324
Neopredmetena dolgoročna sredstva v pridobivanju	106.387	57.943
II. Opredmetena osnovna sredstva	42.504.751	38.576.738
Zemljišča in zgradbe	31.817.483	30.616.277
Zemljišča	4.274.411	4.269.299
Zgradbe	27.543.072	26.346.978
Proizvajalne naprave in stroji	0	182.105
Druge naprave in oprema	6.590.686	6.622.127
Osnovna sredstva, ki se pridobivajo	4.096.582	1.156.229
Predujmi za pridobitev opredmetenih osnov. sredstev	95.626	20.268
Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	4.000.956	1.135.961
III. Dolgoročne finančne naložbe	5.398.724	4.181.604
Deleži v pridruženih podjetjih	863.193	719.716
Drugi dolgoročni deleži	4.123.191	3.084.391
Druge dolgoročne finančne terjatve	412.206	377.497
Lastni deleži	134	0
B. Gibljiva sredstva	17.032.882	15.810.680
I. Zaloge	1.659.623	1.479.825
Material	370.876	366.396
Trgovsko blago	1.272.696	1.105.994
Predujmi dani tretjim	16.051	7.435
II. Poslovne terjatve	3.461.503	4.911.821
Dolgoročne poslovne terjatve	457.514	1.097.959
Druge dolgoročne poslovne terjatve do pridruženih	36.300	1.097.959
Druge dolgoročne poslovne terjatve	421.214	
Kratkoročne poslovne terjatve	3.003.989	3.813.862
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	1.290.522	1.477.613
Kratkoročne terjatve do pridruženih podjetij	8.863	10.996
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	1.704.604	2.325.253
III. Kratkoročne finančne naložbe	6.480.290	5.340.254
Kratkoročno kupljene delnice	2.291.172	155.650
Kratkoročne finančne naložbe do pridruženih	39.588	
Kratkoročne finančne naložbe do drugih	4.149.530	5.184.604
IV. Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina	5.431.466	4.078.780
C. Aktivne časovne razmejitve	2.704.740	2.613.740

	31.12.2005	31.12.2004
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	69.035.524	66.178.889
A. Kapital lastnikov obvladujoče družbe	35.917.485	28.534.955
I. Vpoklicani kapital	6.788.634	6.788.634
Osnovni kapital	6.788.634	6.788.634
II. Kapitalske rezerve	876.273	
III. Rezerve iz dobička	13.389.507	11.004.270
Zakonske rezerve	1.270.849	1.270.849
Druge rezerve iz dobička	12.118.658	9.733.421
IV. Preneseni čisti poslovni izid	1.865.479	1.844.714
V. Preostanek čistega dobička poslovnega leta	6.686.125	2.620.839
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala	6.310.779	6.276.118
Splošni pevrednotovalni popravek kapitala	6.221.471	6.221.471
Posebni pevrednotovalni popravek kapitala	89.308	54.647
VII. Prevedbeni popravek kapitala	688	380
B. Kapital manjšinskih lastnikov	7.502.085	8.216.336
Čisti poslovni izid pos. leta, ki pripada manj. lastnikom	329.249	235.359
Druge sestavine kapitala manjš. lastnikov	7.172.836	7.980.977
C. Rezervacije	1.269.974	2.700.285
Dolgoročne rezervacije	1.269.974	2.700.285
Druge dolgoročne rezervacije	306.563	256.511
Uskupinjevalno slabo ime	963.411	2.443.774
Č. Finančne in poslovne obveznosti	23.622.679	24.808.873
Dolgoročne finančne obveznosti	7.788.353	8.106.027
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	6.477.734	6.512.386
Dolgoročne finančne obveznosti do drugih	1.310.619	1.593.641
Dolgoročne poslovne obveznosti	36.053	50.213
Dolgoročne poslovne obveznosti do drugih	36.053	50.213
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	15.798.273	16.652.633
Krat. finanč. in poslovne obvez. do pridruženih podjetij	2.216	0
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	6.820.420	8.045.374
Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	135.434	93.132
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	3.832.404	2.942.311
Kratkoroč. finančne in poslovne obveznosti do drugih	5.007.799	5.571.816
D. Pasivne časovne razmejitev	723.301	1.918.440

Vir: Konsolidirano letno poročilo skupine Hit 2005.

Obveznosti do virov sredstev: kot je razvidno iz bilance stanja je vrednost kapitala skupine Hit konec leta 2005 znašala 43,4 mrd tolarjev in je bila 18 odstotkov višja kot leto poprej. Dolgoročne obveznosti in rezervacije so se v primerjavi z letom 2004 znižale za 16 odstotkov, kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitev pa za dobrih 11 odstotkov.

Sredstva: konec leta 2005 je imela skupina Hit 69 mrd sredstev, kar za 4,3% presega vrednost iz konca leta 2004. Od tega je bilo 71% stalnih sredstev in 29% gibljivih sredstev. Samo razmerje se je konec leta 2005 glede na 2004 spremenilo za odstotno točko v prid gibljivih sredstev.

7.3.2 Izkaz poslovnega izida skupine Hit

Tabela 7.2: Skupinski izkaz poslovnega izida skupine Hit za leto končano na dan 31.12. (v 1000 SIT):

	2005	2004
Čisti prihodki od prodaje	55.711.309	45.923.265
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	110.985	157.980
Prevrednotovalni in ostali poslovni prihodki	2.204.664	619.680
Kosmati donos iz poslovanja	58.026.957	46.700.925
Poslovni odhodki	(49.290.127)	(40.585.563)
Stroški blaga, materiala in storitev	(17.104.174)	(14.590.994)
Nabavna vrednost prodanega blaga in stroški	(6.394.594)	(5.815.690)
Stroški storitev	(10.709.580)	(8.775.304)
Stroški dela	(18.325.687)	(15.853.415)
Stroški plač	(12.466.244)	(10.859.275)
Stroški socialnih zavarovanj	(2.597.544)	(2.255.569)
Stroški pokojninskih zavarovanj	(1.540.397)	(1.395.293)
Stroški drugih socialnih zavarovanj	(1.057.147)	(860.276)
Prevrednotovalni stroški dela	(362.732)	(341.794)
Drugi stroški dela	(2.899.167)	(2.396.777)
Odpisi vrednosti	(5.821.802)	(3.558.966)
Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredm. dolgor. in opredmetenih osnovnih sredstvih	(5.725.640)	(3.466.317)
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstv.	(96.162)	(92.649)
Drugi poslovni odhodki	(8.038.464)	(6.582.188)
Dobiček iz poslovanja	8.736.830	6.115.362
Finančni prihodki	724.191	1.162.463
Finančni prihodki iz deležev	148.995	144.140
Prihodki na podlagi deležev v pridruženih družbah	0	2.954
Drugi finančni prihodki iz deležev	148.995	141.186
Finančni prihodki iz dolgoročnih in kratkoročnih terjatev	575.196	1.018.323
Finančni prihodki iz obresti in terjatev do pridruž. podj.	924	1.044
Drugi finančni prihodki iz obresti in terjatev	574.267	1.017.279
Finančni odhodki	(687.442)	(866.727)
Finančni odhodki za odpise dolg. in kratkor. fin. naložb	(46.362)	(105.375)
Prevredn. fin. odhodki pri fin. naložbah pridruženih podjetij	(257)	(32.267)
Drugi prevrednotovalni finančni odhodki	(46.105)	(73.108)
Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	(641.080)	(761.352)
Drugi finan. odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	(641.080)	(761.352)
Čisti poslovni izid iz rednega delovanja	8.773.579	6.411.098
Izredni prihodki	84.391	98.252
Izredni odhodki	(65.627)	(47.928)
Izredni odh. brez prevrednotovalnega popravka kapitala	(65.627)	(47.928)
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	18.764	50.324
Davek iz dobička	(1.822.154)	(1.219.985)
Drugi davki	45.185	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	7.015.374	5.241.437
Od tega čisti poslovni izid manjšinskih lastnikov	329.249	235.359

Vir: Konsolidirano letno poročilo skupine Hit za poslovno leto 2005.

Iz izkaza poslovnega izida vidimo, da je skupina Hit v letu 2004 ustvarila 46,7 mrd SIT kosmatega donosa iz poslovanja, v letu 2005 pa 58 mrd SIT oziroma kar za 24,2 odstotkov več kot v letu 2004. Skupaj s finančnimi in izrednimi prihodki pa slabih 59 mrd tolarjev oziroma slabih 23 odstotkov več. Čisti dobiček po odbitem davku pa se je povečal za 33,8 odstotka v primerjavi z letom 2004 in je v letu 2005 znašal dobrih 7 mrd SIT.

8 ANALIZA POSLOVANJA SKUPINE HIT V LETIH 2004 IN 2005 S POMOČJO KAZALNIKOV

Analiza poslovanja v ožjem pomenu je neke vrste finančna analiza, s katero preučimo finančne in računovodske podatke tekočega leta in leta poprej oziroma odmike ter jih komentiramo (Horvat 2005, 9).

8.1 Temeljni kazalniki stanja financiranja

Ker opredeljujejo razmerja med obveznostmi do virov sredstev, z njimi ugotavljamo sestavo financiranja sredstev.

8.1.1 Kazalnik deleža kapitala v financiranju

$$\text{delež kapitala v financiranju (DKF)} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

$$\text{DKF}_{2004} = \frac{36.751.291}{66.178.889} = 0,555; \text{ če pomnožimo s } 100 = 55,5 \%$$

$$\text{DKF}_{2005} = \frac{43.419.570}{69.035.524} = 0,629; \text{ kar je enako } 62,9 \%$$

Iz dobljenih rezultatov vidimo, da se družba v zadnjem opazovanem letu nekoliko več financira s kapitalom (62,9%) kot se je v letu prej (55,5%). Razliko gre pripisati predvsem velikemu povečanju kapitala, na račun rezerv iz dobička ter preostanka čistega dobička, v primerjavi z zvečanjem sredstev.

8.1.2 Kazalnik stopnje dolžniškosti financiranja

$$\text{stopnja dolžniškosti financiranja (SDF)} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

$$\text{SDF}_{2004} = \frac{24.808.873}{66.178.889} = 0,375; \text{ oziroma } 37,5 \%$$

$$SDF_{2005} = \frac{23.622.679}{69.035.524} = 0,342 ; 34,2$$

Vidimo, da se je delež financiranja z dolgovi znižal za dobre 3 odstotne točke na 34,2%. Predvsem zaradi zvečanja sredstev za okrog 3 mrd SIT in hkratnem znižanju dolgov za dobro milijardo tolarjev, največ na račun kratkoročnih obveznosti do bank.

8.1.3 Stopnja kratkoročnosti financiranja

$$\text{stopnja kratkoročnosti financiranja (SKF)} = \frac{\text{kratkoročni dolgovi} + \text{PČR}}{\text{obveznosti do virov sredstev}}$$

$$SKF_{2004} = \frac{16.652.633 + 1.918.440}{66.178.889} \times 100 = 28,1 \%$$

$$SKF_{2005} = \frac{15.798.273 + 723.301}{69.035.524} \times 100 = 23,9 \%$$

Opazimo lahko za dobre štiri odstotne točke nižje kratkoročno financiranje v zadnjem letu, ki sedaj predstavlja 23,9% vseh obveznosti. Razlog so zopet nižji kratkoročni dolgovi do bank ter zvečanje vseh sredstev.

8.1.4 Kazalnik stopnje osnovnosti kapitala

$$\text{stopnja osnovnosti kapitala (SOK)} = \frac{\text{osnovni kapital}}{\text{kapital}}$$

$$SOK_{2004} = \frac{6.788.634}{36.751.291} \times 100 = 18,5 \%$$

$$SOK_{2005} = \frac{6.788.634}{43.419.570} \times 100 = 15,6 \%$$

Vidimo, da se je delež osnovnega kapitala v celotnem kapitalu zmanjšal za 3 odstotne točke in sedaj znaša 15,6 % . In sicer predvsem zaradi povečanja rezerv iz dobička in preostanka čistega dobička.

8.1.5 Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja

$$\text{koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja (DK)} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}}$$

$$DK_{2004} = \frac{24.808.873}{36.751.291} = 0,67$$

$$DK_{2005} = \frac{23.622.679}{43.419.570} = 0,54$$

Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja se je znižal iz 0,67 na 0,54. Pomeni, da se je delež dolgov v kapitalu zmanjšal za 13 odstotnih točk. Razlog so nižji dolgovi, predvsem pa povečanje kapitala na račun čistega dobička poslovnega leta in rezerv iz dobička.

8.2 Kazalniki stanja investiranja

Kazalniki stanja investiranja nam kažejo, kam je podjetje vlagalo svoja sredstva in kakšno zgradbo sredstev ima glede na ta vlaganja.

8.2.1 Kazalnik deleža stalnih sredstev v sredstvih

$$\text{delež stalnih sredstev v sredstvih (SSvS)} = \frac{\text{stalna sredstva}}{\text{sredstva}}$$

$$SSvS_{2004} = \frac{47.754.469}{66.178.889} \times 100 = 72,2 \%$$

$$SSvS_{2005} = \frac{49.297.902}{69.035.524} \times 100 = 71,4 \%$$

Družba je v letu 2005 za slabo odstotno točko zmanjšala delež stalnih sredstev v vseh sredstvih glede na predhodno leto, tako da ta sedaj znaša 71,4 odstotkov.

8.2.2 Kazalnik obratnosti investiranja

$$\text{stopnja obratnosti investiranja (SOI)} = \frac{\text{obratna sredstva}}{\text{sredstva}}$$

$$\text{SOI}_{2004} = \frac{15.810.680 - 5.340.254 - 1.097.959}{66.178.889} \times 100 = 14,2 \%$$

$$\text{SOI}_{2005} = \frac{17.032.882 - 6.480.290 - 457.514}{69.035.524} \times 100 = 14,6 \%$$

Delež obratnih sredstev v vseh sredstvih je v zadnjem letu nekoliko porasel in sicer za slabe pol odstotne točke na 14,6 odstotkov vseh sredstev.

8.2.3 Kazalnik stopnje finančnosti investiranja

$$\text{stopnja finančnosti investiranja (SFI)} = \frac{\text{dolgoroč. + kratkoroč. finanč. naložbe}}{\text{sredstva}}$$

$$\text{SFI}_{2004} = \frac{4.181.604 + 5.340.254}{66.178.889} \times 100 = 14,4 \%$$

$$\text{SFI}_{2005} = \frac{5.398.724 + 6.480.290}{69.035.524} \times 100 = 17,2 \%$$

Odstotna stopnja finančnosti investiranja je v letu 2005 znašala 17,2 %, v letu 2004 pa 14,4%. Zrasla je predvsem zaradi večjega porasta dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb v primerjavi z vsemi sredstvi.

8.2.4 Kazalnik dolgoročnosti investiranja

$$\text{stopnja dolgoročnosti investiranja (SDI)} =$$

$$= \frac{\text{osnovna sredstva + dolgoroč. (finan. naložbe + poslovne terjatve)}}{\text{sredstva}}$$

$$\text{SDI}_{2004} = \frac{38.576.738 + 4.996.127 + 4.181.604 + 1.097.959}{66.178.889} \times 100 = 73,8 \%$$

$$\text{SDI}_{2005} = \frac{42.504.751 + 1.394.427 + 5.398.724 + 457.514}{69.035.524} \times 100 = 72,1 \%$$

Odstotna stopnja dolgoročnosti investiranja se je nekoliko znižala v letu 2005 glede na predhodno in sicer iz 73,8 % na 72,1 %.

8.2.5 Kazalnik kratkoročnosti investiranja

stopnja kratkoročnosti investiranja (SKI) =

$$= \frac{\text{obratna sredstva} + \text{kratkoroč. finan. naložbe} + \text{AČR}}{\text{sredstva}}$$

$$\text{SKI}_{2004} = \frac{9.372.467 + 5.340.254 + 2.613.740}{66.178.889} \times 100 = 26,2 \%$$

$$\text{SKI}_{2005} = \frac{10.095.078 + 6.480.290 + 2.704.740}{69.035.524} \times 100 = 27,9 \%$$

Ugotovimo, da se je delež obratnih sredstev, kratkoročnih finančnih naložb in aktivnih časovnih razmejitev v sredstvih v letu 2005 nekoliko povečala in sicer za 1,7 odstotne točke na 27,9 odstotkov.

8.3 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

S kazalniki vodoravnega finančnega ustroja prikažemo, kako so financirane posamezne vrste sredstev ter kako je poslovni sistem sposoben pokrivati svoje kratkoročne obveznosti.

8.3.1 Kazalnik kapitalne pokritosti stalnih sredstev

$$\text{kapitalska pokritost stalnih sredstev (KPSS)} = \frac{\text{kapital}}{\text{stalna sredstva}}$$

$$\text{KPSS}_{2004} = \frac{36.751.291}{47.754.469} \times 100 = 77\%$$

$$\text{KPSS}_{2005} = \frac{43.419.570}{49.297.902} \times 100 = 88,1 \%$$

Stalna sredstva so bila v letu 2004, 77 odstotno pokrita s kapitalom, v letu 2005 pa že 88,1 odstotno. Rast kazalnika lahko pripišemo večjemu porastu kapitala v primerjavi s stalnimi sredstvi, predvsem na račun dobička poslovnega leta.

8.3.2 Kazalnik kapitalske pokritosti dolgoročnih sredstev

$$\text{kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev (KPDS)} = \frac{\text{kapital}}{\text{dolgoročna sredstva}}$$

$$\text{KPDS}_{2004} = \frac{36.751.291}{47.754.469+1.097.959} \times 100 = 75,2 \%$$

$$\text{KPDS}_{2005} = \frac{43.419.570}{49.297.902+457.514} \times 100 = 87,3 \%$$

Porast kazalnika za dobrih 12 odstotnih točk v letu 2005, gre zopet na račun dobička poslovnega leta.

8.3.3 Kazalnik neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti

koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (NPKO) =

$$= \frac{\text{likvidna sredstva}}{\text{kratkoroč. obveznosti}}$$

$$\text{NPKO}_{2004} = \frac{4.078.780}{16.652.633+1.918.440} \times 100 = 22,0\%$$

$$\text{NPKO}_{2005} = \frac{5.431.466}{15.798.273+723.301} \times 100 = 32,9\%$$

Ta kazalnik nam kaže povečanje pokritosti kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi v zadnjem opazovanem obdobju glede na predhodno in sicer za slabih 11 odstotnih točk, tako da v letu 2005 znaša 32,9%.

8.3.4 Kazalnik pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti

koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (PPKO) =

$$= \frac{\text{likvidna sredstva} + \text{kratkoroč. terjatve}}{\text{kratkoroč. obveznosti}}$$

$$\text{PPKO}_{2004} = \frac{5.340.254 + 4.078.780 + 3.813.862 + 2.613.740}{16.652.633 + 1.918.440} \times 100 = 85,3\%$$

$$\text{PPKO}_{2005} = \frac{6.480.290 + 5.431.466 + 3.003.989 + 2.704.874}{15.798.273 + 723.301} \times 100 = 106,7\%$$

Opazimo dvig kazalnika iz 85,3% konec leta 2004 na 106,7% konec leta 2005, kot posledico povečanja dobroimetja pri bankah ter kratkoročnih finančnih naložb ob hkratnem znižanju kratkoročnih obveznosti.

8.3.5 Kazalnik razmerja med terjatvami in obveznostmi

koeficient med terjatvami in obveznostmi (KTO) = $\frac{\text{terjatve do kupcev}}{\text{obveznosti do dobaviteljev}}$

$$\text{KTO}_{2004} = \frac{1.477.613}{2.942.311} \times 100 = 50,2 \%$$

$$\text{KTO}_{2005} = \frac{1.290.522}{3.832.404} \times 100 = 33,6 \%$$

Kazalnik, ki nam prikazuje v kolikšni meri so pokrite obveznosti do dobaviteljev s terjatvami do kupcev, pa se je znižal iz 50,2% konec leta 2004 na 33,6% konec leta 2005, kot posledica večjih obveznosti skupine Hit do dobaviteljev.

8.4 Kazalniki obračanja

Kazalniki obračanja nam povedo, kako hitro se določena gospodarska kategorija obrne, spremeni v zeleno obliko. Z njimi lahko ugotovimo, koliko dni so na primer vezane določene kategorije, če število dni v letu delimo z dobljenimi koeficienti. Pomembno je, da se sredstva podjetja čim hitreje obračajo, saj jih tako podjetje potrebuje manj za svoje normalno poslovanje.

8.4.1 Kazalnik obračanja obratnih sredstev

koeficient obračanja obratnih sredstev (KOOS) =

$$= \frac{\text{poslovni odhodki brez amortizacije}}{\text{povprečno stanje obratnih sredstev}}$$

$$\text{KOOS}_{2004} = \frac{40.585.563 - 3.558.966}{(7.669.604 + 9.372.467)/2} = 4,35$$

$$\text{KOOS}_{2005} = \frac{49.290.127 - 5.821.802}{(9.372.467 + 10.095.078)/2} = 4,47$$

V letu 2004 je bil ta kazalnik 4,35, v letu 2005 pa 4,47. Kar pomeni, da se je vezava obratnih sredstev skrajšala iz 83,9 na 81,7 dni v zadnjem letu. Predvsem kot posledica povečanja poslovnih odhodkov.

8.4.2 Koeficient obračanja osnovnih sredstev

koeficient obračanja osnovnih sredstev (KOOBS) =

$$= \frac{\text{amortizacija}}{\text{povprečno stanje osnovnih sredstev}}$$

$$\text{KOOBS}_{2004} = \frac{3.558.966}{37.691.328} = 0,094$$

$$\text{KOOBS}_{2005} = \frac{5.821.802}{43.736.022} = 0,133$$

Koeficient obračanja osnovnih sredstev je iz 0,094 v letu 2004 zrasel na 0,133 v letu 2005 v večji meri zaradi rasti stroškov amortizacije.

8.4.3 Kazalnik obračanja terjatev do kupcev

koeficient obračanja terjatev do kupcev (KOTK) =

$$= \frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{povpreč. stanje terjatev do kupcev}}$$

$$\text{KOTK}_{2004} = \frac{45.923.265}{(1.261.336+1.477.613)/2} = 33,5$$

$$\text{KOTK}_{2005} = \frac{55.711.309}{(1.477.613+1.290.522)/2} = 40,3$$

Tudi pokazatelj obračanja terjatev do kupcev se je v zadnjem letu kar precej povzpел in sicer iz 33,5 leta 2004 na 40,3 v letu 2005. Zasluge gre pripisati povečanju poslovnih prihodkov. Torej so kupci tako svoje obveznosti do skupine Hit leta 2004 poravnali po slabih 11-ih dneh, leta 2005 pa po 9-ih dneh.

8.5 Kazalniki gospodarnosti

Kazalniki gospodarnosti so kazalniki poslovne uspešnosti. Družba posluje gospodarno, če ustvari pozitivno razliko med vsemi prihodki in odhodki v določenem obdobju.

8.5.1 Kazalnik celotne gospodarnosti

$$\text{celotna gospodarnost (CG)} = \frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}}$$

$$\text{CG}_{2004} = \frac{47.961.640}{41.500.218} = 1,16$$

$$\text{CG}_{2005} = \frac{58.835.539}{50.043.196} = 1,18$$

Ta kazalnik se je iz 1,16 v preteklem letu povzpел na 1,18 v zadnjem letu. Pomeni, da so prihodki rasli hitreje kot odhodki. Leta 2005 je skupina ustvarila 18 odstotkov več prihodkov kot odhodkov, leta 2004 pa 16 odstotkov več.

8.5.2 Kazalnik gospodarnosti poslovanja

$$\text{gospodarnost poslovanja (GP)} = \frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}}$$

$$\text{GP}_{2004} = \frac{46.700.925}{40.585.563} = 1,15$$

$$\text{GP}_{2005} = \frac{58.026.957}{49.290.127} = 1,18$$

Gospodarnost iz samega poslovanja pa se je povečala iz 1,15 leta 2004 na 1,18 v letu 2005. Skupina je torej v zadnjem letu dosegla višjo rast prihodkov poslovanja glede na rast odhodkov poslovanja

8.5.3 Stroški dela v poslovnih prihodkih

stopnja delovne stroškovnosti poslovnih prihodkov(SDSPP) =

$$= \frac{\text{stroški dela}}{\text{poslovni prihodki}}$$

$$\text{SDSPP}_{2004} = \frac{15.853.415}{46.700.925} \times 100 = 33,9 \%$$

$$\text{SDSPP}_{2005} = \frac{18.325.687}{58.026.957} \times 100 = 31,6 \%$$

Stroški dela so leta 2004 predstavljali 33,9% poslovnih prihodkov, leta 2005 pa 31,6% le-teh. Delež stroškov dela se je v primerjavi s preteklim letom znižal za 2,3 odstotne točke kot posledica višje rasti poslovnih prihodkov od rasti stroškov dela.

8.5.4 Kazalnik dobičkovnosti prihodkov

$$\text{dobičkovnost prihodkov (DP)} = \frac{\text{dobiček}}{\text{prihodki}}$$

$$DP_{2004} = \frac{5.241.437}{47.961.640} \times 100 = 10,9 \%$$

$$DP_{2005} = \frac{7.015.374}{58.835.539} \times 100 = 11,9 \%$$

Ta pokazatelj nam pove, da se je dobičkovnost dvignila iz 10,9% na 11,9% v zadnjem poslovnem letu. Čisti dobiček skupine je torej v letu 2005 predstavljal za eno odstotno točko večji delež v vseh prihodkih skupine kot v letu prej.

8.6 Kazalniki dobičkonosnosti

Kazalniki dobičkonosnosti pojasnjujejo dosežene poslovne rezultate ob upoštevanju sredstev in virov potrebnih za dosego le-teh. Večja kot je dobičkonosnost večja bo tudi vrednost podjetja.

8.6.1 Kazalnik dobičkonosnosti kapitala

$$\text{dobičkonosnost kapitala (DK)} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{kapital}}$$

$$DK_{2004} = \frac{5.241.437}{(29.993.111 + 36.751.291 - 5.241.437)/2} \times 100 = 17\%$$

$$DK_{2005} = \frac{7.015.374}{(36.751.291 + 43.419.570 - 7.015.374)/2} \times 100 = 19,2\%$$

Dobičkonosnost kapitala je v letu 2005 znašala 19,2% in se je glede na leto 2004 povečala za dobri dve odstotni točki in sicer zaradi precejšnega povečanja čistega dobička.

8.6.2 Kazalnik dobičkonosnosti sredstev

$$\text{dobičkonosnost sredstev (DS)} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{sredstva}}$$

$$\text{DS}_{2004} = \frac{5.241.437}{66.178.889} \times 100 = 7,9 \%$$

$$\text{DS}_{2005} = \frac{7.015.374}{69.035.524} \times 100 = 10,2 \%$$

Dobičkonosnost sredstev se je povečala za dobri dve odstotni točki in je v letu 2005 znašala 10,2% proti 7,9% iz leta 2004. Vzrok lahko poiščemo v povečanju čistega dobička.

8.6.3 Kazalnik celotne dobičkonosnosti

$$\text{celotna dobičkonosnost (CD)} = \frac{\text{prihodki} - \text{odhodki}}{\text{prihodki}}$$

$$\text{CD}_{2004} = \frac{47.961.640 - 41.500.218}{47.961.640} \times 100 = 13,5\%$$

$$\text{CD}_{2005} = \frac{58.835.539 - 50.043.196}{58.853.539} \times 100 = 14,9\%$$

Ravno tako se je celotna dobičkonosnost povečala in sicer za 1,4 odstotne točke in je v letu 2005 znašala 14,9 odstotkov. Razlog je seveda večja rast celotnih prihodkov, predvsem poslovnih glede na rast celotnih odhodkov.

9 SKLEP

Skupina Hit je v minulem letu glede na predhodno poslovala zelo uspešno in dosegla dobre rezultate, saj je prihodke iz poslovanja povečala kar za 24,3 odstotka v primerjavi z letom 2004. Skupaj s finančnimi in izrednimi prihodki je ustvarila slabih 59 mrd tolarjev oziroma slabih 23 odstotkov več. Čisti dobiček po odbitem davku pa se je povečal za 33,8 odstotka v primerjavi z letom 2004 in je v letu 2005 znašal 7 mrd SIT.

Vrednost kapitala skupine Hit je konec leta 2005 znašala 43,4 mrd tolarjev in je bila 18 odstotkov višja kot leto prej. Dolgoročne obveznosti in rezervacije so se v primerjavi z letom 2004 znižale za 16 odstotkov, kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve pa za 11 odstotkov.

Konec leta 2005 je imela skupina Hit 69 mrd SIT sredstev, kar je 4,3 odstotke več kot konec leta 2004. Od tega je bilo 71 odstotkov stalnih sredstev in 29 odstotkov gibljivih sredstev. Samo razmerje se je konec leta 2005 glede na 2004 spremenilo za odstotno točko v prid gibljivih sredstev.

Kazalniki stanja financiranja kažejo, da se je skupina v zadnjem letu več financirala s kapitalom, in sicer v letu 2004 55,5% v letu 2005 pa skoraj 63% in manj z dolgovi (prej 37,5%, nato 34,2%) tako dolgoročnimi kot tudi kratkoročnimi. Razlog so nižji dolgovi, med katerimi izstopajo kratkoročne obveznosti do bank, predvsem pa povečanje kapitala na račun čistega dobička poslovnega leta in rezerv iz dobička.

S kazalniki stanja investiranja ugotovimo, da je skupina v letu 2005 za slabe pol odstotne točke povečala investiranje v obratna sredstva, za odstotno točko pa znižala v stalna sredstva glede na leto 2004. Povečale so se tako dolgoročne kot tudi kratkoročne finančne naložbe (skupaj iz 14,4 na 17,2 odstotka vseh sredstev).

Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja nam kažejo, da je skupina v zadnjem letu povečala pokritost stalnih sredstev s kapitalom iz 77 na dobrih 88 odstotkov. Zvišala se je tudi pokritost kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi in skupaj s kratkoročnimi terjatvami ter kratkoročnimi finančnimi naložbami sedaj znaša 106,4 odstotno pokritost oziroma dobrih 21 odstotnih točk višjo kot leto prej. Znižala pa se je pokritost obveznosti do dobaviteljev s terjatvami do kupcev, vendar pa to še ni zaskrbljujoče, saj predstavljajo te obveznosti relativno majhen del vseh obveznosti.

V letu 2005 se je povečala hitrost obračanja tako osnovnih kot tudi obratnih sredstev. Skrajšala se je tudi vezava terjatev do kupcev, ki so svoje obveznosti do skupine poravnali v poprečju po dobrih devetih dneh, leto prej pa po enajstih.

Skupina je povečala gospodarnost poslovanja za tri odstotne točke v zadnjem letu, zlasti zaradi višje rasti prihodkov poslovanja glede na rast odhodkov poslovanja. Zaradi

tega se je povzpela tudi dobičkovnost prihodkov iz 10,9 na 11,9 odstotkov. Stroški dela so se kljub nominalni rasti znižali iz slabih 34 odstotkov poslovnih prihodkov na 31,6 odstotkov le-teh, kar je pomembno vplivalo na rast čistega poslovnega izida v letu 2005.

Zaradi povečanja dobička so skupini zrasli tudi kazalniki dobičkonosnosti. Čista dobičkonosnost kapitala se je iz 17 povzpela na 19,2 odstotka, dobičkonosnost sredstev iz 7,9 na 10,2 odstotka in celotna dobičkonosnost iz 13,5 na 14,9 odstotkov v zadnjem letu glede na predhodno.

Izhajajoč iz dobljenih rezultatov lahko zaključim, da če se bo poslovodstvo držalo zastavljenih ciljev in strategije ter nadaljevalo v trendu gospodarnega poslovanja s sredstvi ob poudarku na človeških virih kot najpomembnejše sestavine storitvene dejavnosti, se skupini Hit ni bati za nadaljevanje rasti in obstoja.

LITERATURA

- Horvat, Tatjana. 2000. *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetja*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Horvat, Tatjana. 2005. Priprava razkritja za letno poročilo gospodarskih družb. *Revija za računovodstvo in finance IKS XXXII* (12): 7-23
- Melavc, Dane, in Franko Milost. 2003. *Računovodstvo*. Koper: Fakulteta za management.
- Milost, Franko. 1997. *Računovodstvo in poslovne finance*. Portorož: Visoka šola za hotelirstvo in turizem.
- SIR-Slovenski inštitut za revizijo. 2004. *Slovenski računovodski standardi 2001*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Turk, Ivan, in Dane Melavc. 1994. *Uvod v računovodstvo*. Kranj : Moderna organizacija.
- Zadravec, Rajko. 2003. *Zaključni račun po novem*. Ljubljana: Primath.

VIRI

Državni zbor Republike Slovenije. *Zakon o gospodarskih družbah. Uradno prečiščeno besedilo. Številka: 001-03/92-1/61*. Ljubljana, dne 26. januarja 2005. EPA 19-IV.

Hit d.d. Nova Gorica. 2005. *Letno poročilo skupine Hit 2004*. Nova Gorica: Hit d.d.

Hit d.d. Nova Gorica. 2006. *Konsolidirano letno poročilo skupine Hit 2005*. Nova Gorica: Hit d.d.

Poslanstvo in zgodovina. Elektronski zapis (URL: http://www.hit.si/index_s.php) 25. 02. 2006

1999. *V igri je več kot igra*. Interno glasilo družbe Hit.

